

عنوان مقاله:

تحلیل رجزهای امام علی(ع) و یهودیان در جنگ خیبر براساس مربع ایدئولوژیک ون دایک

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهشنامه علوی، دوره 12، شماره 23 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

ابراهیم فلاح - عضو هیات علمی دانشگاه آزاد ساری

خلاصه مقاله:

تحلیل گفتمان انتقادی رویکردی بینا رشته ای است که در کشف جهان بینی گفته پردازی اهمیت زیادی دارد. تئون ون دایک از نظریه پردازان برجسته حوزه تحلیل گفتمان انتقادی، با تاکید بر این نکته که جهان بینی گفته پرداز (ایدئولوژی) قابلیت بازنمایی در زبان را دارد، نظریه مربع ایدئولوژیک را بیان نمود. پژوهش حاضر با روش توصیفی- تحلیلی و با این فرض که می توان از رجز، خوانشی گفتمانی داشت، رجزهای امام علی(ع) و یهودیان را در جنگ خیبر بر اساس الگوی مربعی ایدئولوژیک ون دایک در تحلیل گفتمان انتقادی مورد بررسی قرار می دهد، تا ضمن کشف چگونگی بازنمود ایدئولوژی طرفین گفتگو، شناخت عمیق تر لایه های متن صورت گیرد. برآیند پژوهش نشان می دهد که در این رجزها فضای تخصم به وسیله راهبرد گفتمانی قطب بندی بین دو گروه علی(ع) و دشمنانش بازنمایی شده است و علی(ع) با استفاده از گزاره های زبانی واو قسم، نفرین، اسم فاعل به معنای صفت مشبیه، مفعول مطلق نوعی و تاکیدی، تقدیم خبر بر مبتدا و رویکردهای بلاغی تشبیه، استعاره مکنیه و سازه های واژگانی که بار ایدئولوژیکی منفی دارند «الکفره، اهل فسوق» و سازه های واژگانی که بار ایدئولوژیکی مثبت دارند «ربی خیر ناصر، آمنت بالله» از جمله رویکرد های زبانی موثر در حاشیه رانی رجزهای مخالفان و تبلیغ اسلام واثبات حقانیت آن در برابر یهودیان، نقش به سزایی را ایفا نموده، اشاره کرد.

کلمات کلیدی:

علی(ع)، تحلیل گفتمان انتقادی، مربع ایدئولوژیک، رجز، حاشیه رانی، برجسته سازی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1280020>

